

Naiskodukaitse Sakala Ringkond sai 85 aastaseks

27. novembri pärastlõunal kogunes Grand Hotel Viljandi kaunisse saali kokku pea viiskümmend inimest. Pidupäevale tulid Naiskodukaitse Sakala Ringkonna liikmed ning Sakala maleva esindajad. Tulid ka kutsutud külalised – Naiskodukaitse esinaine pr Tooming, ringkonna auliige pr Leida Leir, organisatsiooni toetanud firmade ja ettevõtete juhid ning teised toetajad. Piduliku vastuvõtuga tähistati Naiskodukaitse Sakala Ringkonna 85. aastapäeva. Pärast Eesti hümnit laulmist pidas avakõne ringkonna esinaine pr Tiina Ott. Tema pidupäeva tervitus algas sõnadega – „Viieteistkümne aasta pärast, Naiskodukaitse Sakala Ringkonna sajandal sünnipäeval, seisab siin üks teine inimene ja vaatab tagasi. Viieteistkümne aasta pärast on meie tänane ja homnegi päev vahetu minevik.“ Kõneleja jätkas – „See, millele Sakala ringkonna esinaine 2027. aasta novembrikuus tagasi vaatab, on hoopis teine kui täna. Ja see hoopis teine on meie teha. Olevikku ei saa me muuta, tulevikku aga küll. Tulevikku muudavad meie tänased teod, meie tegutsemis-, otsustamis- ja vastustamisjulgus. Aga ka auahnus, särasilmsus ja pürgimus asjade järgi, mis näivad esmapilgul võimatud. Praegu on imeline aeg, kus me võime leida ennast tänases, näha homset ja vaadata olnule.“

Päevakohaseid kõnesid pidasid ka Naiskodukaitse esinaine pr Airi Tooming ning teised õnnitlema tulnud külalised. Peokõnedes meenutati möödunud aastasse jäänud sündmusi, mis organisatsioonile olulised. Aasta oli raske, kuid võib-olla just seetõttu oli ka omajagu saavutusi ja rõõme. Tänuväärse ettevõtmisena märkisid mitmed esinejad ära Naiskodukaitse esimese esinaine Mari Raamoti elu-

loole tugineva näidendi lavale toomist. Vastuvõtu tipp hetkeks oli teenetemärkide ja tänukirjade annetamine. Täna neid, kes on andnud ringkonna arengusse oma panuse. Naiskodukaitse Liiliaristi V klassi teenetemärk annetati eeskujuliku teenistuse eest Leana Lemmingule. Naiskodukaitse Keskjuhatus tänukirja said: Lilian Estorn,

Kersti Hal, Kairi Heinsoo, Eda Kivisild, Tairi Lappalainen, Maire Lillemets, Ursula Mikkor, Margit Rei, Eva Rohtla, Janne Suigusaar, Kaire Toobal ja Tiina Türk. Ringkonna tänukirjaga peeti meele kaheksat käesoleval tegevusaastal aktiivselt panustanud liiget: Siiri Juninen, Marina Lääts, Riina Metsoja, Jana Soitu, Jane Särg, Urve Loit, Age Alas ja Kerstin Kää-

rik. Meeles peeti ka kümme aastat aktiivses tegevuses osalenud naiskodukaitsjaid: Evelin Lappalainenit, Egle Reinupit, Aili Mägi ja Tiina Otti. Lisaks tänati väikeste meenetega meie toetajaid ja abilisi. Pidupäeva laulsid kauniks Hingepillikoja esindajad ning ansambli Pange Poisid liikmed. Nende esitatud lauludes oli siiras tervitus kodule,

kodumaale ja kõigele, mis ilus ja hea. Sündmuse pidulikkust rõhutas Grand Hotel Viljandi poolt kaetud pidupäeva suupiste laud, mida tõi erilisel esile aeg-ajalt laua kohal hõljuv hõrk kohvilõhn. Vastuvõtt lõppes elavas vestlusringis ning lumisele koduteele asuti rõõmsas pidumeeleolus. Naiskodukaitse Sakala ring-

konda on peale Eesti iseisvuse taastamist juhtinud: Riina Kängsepp, Ulvi Lomp, Juta Kobin, Malle Lohk ja Vika Zieds. Täna neid ja kõiki endiseid ja praeguseid Naiskodukaitse Sakala ringkonna liikmeid ja kõiki koostööpartnereid ning toetajaid tehtu eest! Ei ole kahtlust, Naiskodukaitse Sakala Ringkond on jätkusuutlik ja ilusaid tähtpäevi tuleb neil veel.

Kallid lugejad

Täname teid kes olete võtnud vaevaks Oma Maad aegajalt sirvida ja lugeda. Võib olla olete leidnud ka siit midagi kasulikku, võib olla on mõni lugu teid pahandanud aga võib olla ka mõni lugu rõõmustanud. Oleme lehte teinud oma parema

äränagemise ja puhta südametunnistuse järgi.

Täname lugupeetavaid kaastöölisi-kirjasaatjaid Sakala ja Valgamaa malevatest ning ka neid teavitusspealikke ülejäänud Lõuna-Eesti malevatest kes mõtetes on olnud meiega.

Soovime lugejatele-kaitseliitlastele ja meie kaastööliste rahulikku jõule ja mõnusat aastavahetust.

Ning loodame jätkuvat koostööd uuel aastal.

OMA MAA

Viljandi, detsember 2012

Detsembrikuu mõtisklusi aastal 2012

Ja käes ongi aasta viimane kuu – detsember, jõuluku. Aasta on möödunud kui lennates. Alles see ju oli, kui soovisime üksteisele „head uut aastat!“ Oli siis see möödunud aasta hea? Kindlasti võib öelda, et nii seda kui teist. 365 päeva sisse mahub ju tege-likult palju. Palju tegevust, palju sündmusi, palju üllatusi ja kindlasti ka pettumusi, palju õnne ja rõõmu, aga ka ebaõnne ja kurvastust. Üks-kõik, kas vaatame ja hindame seda omaeense või asutuse-organisatsiooni tasemel või kogu riigi tasemel. Viimase osas võib küll väita, et see tõi pigem oma rahvale rohkem negatiivseid emotsioone kui positiivseid. Ehkki kuidas võtta? Eesti Vabariigi põhi-seaduse § 1 sätestab: „Eesti on iseseisev ja sõltumatu demokraatlik vabariik, kus kõrgeima riigivõimu kandja on rahvas. Eesti iseseisvus ja sõltumatus on aegumatu ning võõrandamatu.“ Õige ja üllas deklaratsioon. Rahva-esindajatele – riigikogusse valitud saadikutele ja nende poolt ametisse pandud vali-tusele aga ilmselt tundub, et kõrgeima riigivõimu kandjad on just ja ainult nemad! Rah-vast (loe: valijaid) on vaja ainult valimiste ajaks ja sel-leks, et nad oma valikut tehes selle kõrgeima võimu enda käest ära annaks, ehk siis rahvas on justkui kõrgeima võimu kandja ainult riigikogu valimiste päeval, ülejäänud aastate jooksul aga pidagu suu ja elagu nii nagu ise os-kavad. Siis pole valitsejatel enam rahva jaoks asja ja kui nii mõelda, siis milleks, kui kõrgeima võimu kandjateks on nemad, aga mitte enam rahvas, kes oma võimu vabal tahtel, ehkki uskudes valituks pürgijate petlikke ja lausa to-bedaid lubadusi, on ligemalt 1460-ks päevaks ise loobu-nud olemast kõrgeima võimu kandja. Või ei ole see siiski nii? Sel juhul oleks hea, kui keegi suudaks kõigile arusaadavalt seletada, kuidas veel on võimalik rahval (valijatel) oma kõrgeimat võimu kanda ja selle võimu omanikena siis seda ka rakendada noil ülejäänud 1459-i päeval, mil riigikogu valimisi ei toimu? Millise mehhanismiga seda

saab korraldada? Saadikuid ju tagasi kutsuda ei saa, erakondi laiali saata ei saa, rahvas ise ei saa valitsusele isegi mitte umbusaldust avaldada. Mis jääb üle? Jääb üle vaid olla vait ja nõustuda kõige sellega, mida riigikogu ja valitsus teevad. On see siis ikka rahva võim, mida võõra-pärase sõnaga „demokraatia“ kutsutakse ja millist mõistet sageli ka lausa valesti tarvi-tatakse? Või on see midagi muud? Libasõna – esindus-demokraatia!? Jõulukuul, mil taas ootus valguse ja kevade poole liigub ja on enam aega tegeleda iseendaga ja oma mõtetega, ehk ongi aega mõtiskleda selle üle, miks ma oma võimu, mis minu, kui oma rahva liikme käes on, ehkki kaduvväike osa, vaid ligemale 1/700000 osa, enda käest ära annan ja keda ma ennast valitsema sean?

Kuid jõulud on ka rahu aeg. Jõulud võivad olla andesta-mise ajaks, kuid andestada saab vaid siis ja neile, kes kahetsevad ja ennast pa-randavad. Vabandussõnade ekvilibristikaga parandust ei saavutata. Kahetsus peab aga olema tegus ja kõigile mõistetav. Tulgu see oma maa või välismaa tegelaste poolt.

Uus aasta on ukse ees. Mida see meile toob? Kas rohkem rõõmu või kurvastust? Kas õnne ja edu või ebaõnne ja kaotusi? Õeldakse, et igaüks on oma õnne sepp. Kas aga igaüks suudab oma õnne sepi-stada ja kas tal on selleks vajalikud riistad? Ka sepaks ei saada sündides, ametit peab õppima ja õppima peab alati. On ju härra Maurus õel-nud, et Eesti mees peab õp-pima nagu hull! Keegi, härra Maurusest palju tuntum mees olevat samuti korrutanud: „õppida, õppida, õppida!“ Ainult mida temalt õppida oli? Suurimaid sigadusi maailma ajaloo!

Ja ikka ja jälle kordame aastast-aastasse – head uut aastat – lootuses, et see töö- pooldest nii saab olema, kuid nii saab see olla ainult siis, kui me oleme piisavalt targad. Tarkust siis meile uuel aastal!

R.K.

• Kodutütarde Sakala Ringkonna üks tublimaid liikmeid, Mari-Liis RIKKINEN

Sakala Ringkonna üks tublimaid kodutütareid, Mari-Liis RIKKINEN andis alljärgnevad vastused Oma Maa poolt talle esitatud küsimustele: Kodutütarde organisatsiooniga liitusin 25. veebruaril 2008. aastal. Kuna ma olin just kooli vahetanud siis vastused klassiõed kutsusid mind kaasa. Sinna maani ma ei teadnud sellest organisatsioonist midagi. Minu vanemad olid ja on rahul sellega, et ma olen kodutütar ja võtan osa Kaitseliidu ja Naiskodukaitse tegemistest. Kodutütrena olen tegelenud esmaabi andmise õppimisega, toidu valmistamisega ja käsitööga. Olen Paalalinna rühmas rühmajuht ja võistlustel olen olnud võistkonna

kapteniks. Tegevus kodutütrena on kindlasti nõudnud palju aega, aga see-est on andnud mulle väga palju. Olen saanud osaleda mitmel meditsiini alasel kursusel, hiljuti tegin läbi toitlustuse kursuse ja võtsin osa õues-õppe koolitusest. Olen saanud osa võtta ka paljudest võistlustest ja sellega õppinud meeskonna tööd. Olen leidnud palju uusi tuttavaid ja sõpru ja loomulikult olen saanud käia Eestimaal väga huvitavates paikades. Minu arvates kodutütreks olemine on väga tore ja seda arvavad ka minu kaaslased. Kindlasti on see meile andnud palju uusi teadmisi ja kogemusi. Kool on pigem toetanud meie tegevust kodutütardena. Kui

on olnud vaja minna mõnele õppusele või võistlusele, siis meil ei ole sellega probleeme tekkinud. Kindlasti kavatsen jääda Kaitseliidu organisatsiooni ka edaspidi, kui olen lõpetanud gümnaasiumi, aga ma ei ole veel lõplikult otsustanud, kas jätkan tegevust Naiskodukaitse või Kaitseliidus. Soovitan noortel võtta kindlasti osa kõikidest Kaitseliidu noorteorganisatsioonide poolt pakutavatest laagritest, koolitustest ja võistlustest ning olla hästi aktiivsed. Teavet Kaitseliidu ja selle noorteorganisatsioonide kohta on piisavalt, kui ise selle vastu huvi tunda, aga väga palju on olnud ka rühmavanematest, kui palju nemad teavet edastavad.

Valgamaa maleva vanemallohvitserile kõrge tunnustus

Valgamaa maleva vanemkorrapidaja, nooremveebel Igor Koroljov, pälvis kohusetundliku teenistuse eest Kaitseliidu Riigikaitse Edendamise Sihtasutusele kõrge tunnustuse – aasta allohvitseri ergutuspreemia. Sellekohase tunnustuse andsid 15. novembril Tallinnas, Estonia kontserdisaalis, autasustatule üle Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves ja Kaitseväge juhataja brigaadikindral Riho Terras. „Ühel hommikul teenistusse tulles ootas mind laual ümbrik, milles oli kutse ilmuda 15. novembril Kaitseväge juhataja, brigaadikindral Riho Terrase, vastuvõtule. See oli minu jaoks suur üllatus,“ meenutas n-vbl Koroljov selle hetke emotsioone. Ta meenutas, et Estonia kontserdisaal oli päevakohaselt pidulik. Kaitseväge orkester mängis Eesti Vabariigi hümnit. Kõik oli muljet avaldavalt soliidne. President Toomas Hendrik Ilves rõhutas tunnustust pälvinute poole pöördudes kaitsevaelaste rolli tähtsust Eesti riigi kaitseks. Ühtlasi märkis president, et suur osa Eesti maa ja rahva turvalisuse tagamisel on Kaitseliidul ja kaitsejõududel. Seejärel andsid Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves ja Kaitseväge juhataja Riho Terras vastuvõtule kutsutud kaitsevaelastele üle väljateenitud autasud. Igor Koroljov meenutas seda järgmiselt: „Uhke ja meeldiv

tunne oli. Olen väga tänulik, et minu tööd on märgatud. Samas ütlen, et see on tunnustus kogu meie meeskonnale, kõikidele kaastöötajatele, kellega päev-päeva järel teenistuse raskust kanname. Üksinda poleks ma suutnud sellele tasemele jõuda“. Sellega tunnustades ka oma teenistuskaslat. „Valgamaa maleva teenistujate ja kaitsejõudude hulgas on n-vbl Koroljov hinnatud vanemallohvitser,“ rõhutas Valgamaa Maleva pealik major Tõnis Org. Kaitseliitu astumisel andis Igor Koroljov pühaku töötuse 23. märtsil 1993. aastal. Käesolevaks ajaks on ta Kaitseliidus teeninud 19 aastat ja 7 kuud. Aastatel 2007-2008 teenis Koroljov Valgamaa maleva korrapidajana. Alates 2009. aastast on ta Valgamaa maleva vanemkorrapidaja. Järjepidevalt on Igor Koroljov täiendanud oma teenistusala-seid teadmisi Kaitseliidu koolis Alus. 2006. aastal lõpetas ta seal reservallohvitseride kursuse, 2008. aastal Kaitse-liitu tutvustava kursuse ning tuleohutuse kursuse hoonete haldajale ja 2009. aastal staabi luureohvitseri baaskursuse. Igor Koroljov on kandnud pidevalt hoolt oma väljaõppe-alaste teadmiste ja oskuste täiendamise eest. Sel eesmärgil on ta osalenud mitmel kursusel nii Kaitseväge Ühendatud Õppeasutuses kui ka Kaitseväge Lahingukoolis. Nii on ta läbinud

operatiivraadioside lõppkasutaja kursuse, jalaväekursuse, relva- ja laskeõppekursuse, c-kategooria lõhkaja täiendkoolituse jne. N-vbl Igor Koroljov on väga kohusetundlik ja distsiplineeritud kaitsejõudlane. Ta suhtub oma tööülesannetes täie tõsidusega. Valgamaa maleva kaitsejõudlaste seas on ta suur autoriteet. Kuna ta omab teadmisi ja laia silmaringi kõikides töövaldkondades, on tema mõtted, sõnad ja teod alati motiveeritud ja põhjendatud. Tema korraldatud ettevõtmised on üksikasjalikult läbi mõeldud ning alati ka väga heal tasemel läbi viidud. Lisaks eeskujulikule teenistusele vanemkorrapidajana täidab Koroljov malevas veel mitmeid lisatöid. Ta on Metsniku lasketiiru kasutamise eest vastutav isik, õpetab nä-

dalavahetustel kaitsejõudude ja täidab ka staabi luureohvitseri ülesandeid. Kohusetundliku teenistuse eest on teda autasustatud Kaitseliidu teenetemedali II ja III klassiga, Valgamaa maleva teeneteristi II klassiga ning mitmete au- ja tänukirjadega. „Aasta allohvitseri tiitel ja ergutuspreemia Valgamaa maleva kaitsejõudlastele on kogu malevale väga suureks auks. Kuna Igor Koroljov oli väljavalitute hulgas ainuke palgaline Kaitse-liidu vanemallohvitser, on minul malevapealikuna väga hea meel, et selline kaitsevaelane just meie malevas teenib,“ ütles Valgamaa Maleva pealik, major Tõnis Org, rahulolevalt.

Vello Jaska
Valgamaa Maleva
teavituspealik

Uudiseid kaitseministeeriumist

Kaitseministeerium algatas sundvõõrandamise, saates Vabariigi Valitsusele kahe Kaitseväge keskpõlvkonna ohualasse jääva kinnistu sundvõõrandamise korralduse eelnõu, et tagada keskpõlvkonna jätkuv areng ja kaitsevaelaste tasemel väljaõpe. Kinnistute omanikele on eesseisvast sundvõõrandamisest teada antud. Kaitseministeeriumi kaitseinvesteeringute asekancleri Ingar Pärnamäe sõnul tagavad vaid korralikult välja arendatud harjutusväljad, et Eesti kaitsevaelaste väljaõpe oleks heal tasemel ning meie kaotused lahingutes minimeeritud. „Suurem osa kaitseväge harjutusväljade aladele jäävate maade omanikke saab aru riigikaitse vajadustest ja Kaitse-

ministeerium on keskpõlvkonnal aastate jooksul läbirääkimistega omandanud 124 erinevat kinnistut. Paraku mõned üksikud maa-omanikud on läbi aastate tagasi lükanud kõik Kaitseministeeriumi pakumised kinnistute müümiseks ning seetõttu tuleb Kaitseministeeriumil esmakordselt läbi viia mõnede kinnistute sundvõõrandamine,“ selgitas asekancler Pärnamäe. Eesti seaduste kohaselt võidakse sundvõõrandamist lisaks riigikaitse vajadustele kasutada ka sisejulgeoleku tagamiseks ja energiatootmiseks vajalike hoonete, sadamate ja lennuväljade, avalike teede, õppe-, ravi- ja spordiasutuste jms rajamiseks. Riik on juba 27 korral korraldanud või korraldamas sundvõõ-

randamisi avalike maanteede ehitamiseks. Sundvõõrandamise otsused tehakse Vabariigi Valitsuse poolt, kohalik maavalitsus tellib sundvõõrandatavale maatükile erapooletu hindamise, mille alusel omanikule makstakse kinnistu eest tasu. 2009.-2018. aastani kehtestatud sõjalise kaitse arengukava kohaselt arendatakse selle aastakümne jooksul lõplikult välja kaitseväge keskpõlvkonna ning Männiku, Klooga, Sirgala, Nursipalu ja Ki-kepera harjutusväljad, et tagada kaitsevaelaste ja kaitsejõudude ajakohane ja korralik väljaõpe.

* * *
Euroopa Liidu kaitseministrid leppisid 19. novembril Brüsse-

lis toimunud kohtumisel kokku Euroopa kaitseagentuuri küberjulgeoleku-alase ühiskasutuse projekti algatamise, mida hakkab juhtima Eesti. Kaitseminister Urmas Reinsalu ütles kohtumisel, et Euroopa kaitseagentuuri raames koostöö tegemine on hea võimalus tsiviil-sõjaliseks koostööks ning riikide teabe ja ressursside paremaks kasutamiseks. „Üha kasvav küberrünakute hulk muudab iga päevaga olulise-maks teabekaitse ning suurendab teabesüsteemide turvalisuse tähtsust üldise julgeoleku tagamisel,“ lausub Reinsalu. Tema hinnangul avab see tsiviil-miilitarkoostöö kõrval ka võimalused väljaõppeks ning teadus- ja arendustegevuseks.

Reinsalu peab oluliseks suurendada Euroopa kaitseagentuuri rolli ning ta näeb ühises võimete planeerimises ja arendamises võimalusi suurendada Euroopa Liidu kaitsekoostööd.

* * *
Kaitseminister Urmas Reinsalu tegi Soome kaitseminister Carl Haglundile ettepaneku jätkata senisest tihedamat koostööd kaitsevarustuse hangete tegemisel. Reinsalu tänas Soome Kaitseväge soomusbrigaadis Parolanumis toimunud kohtumisel Soomet senise kaitsekoostöö eest, tõstes esile kesk-maa radarite ühishanke, millele Eesti sai sisuliselt kaks radarit ühe hinnaga. „Olen veendunud, et Eesti ja Soome ühiste

kavatsuste lepingu sõlmimine aitaks meil tulevikus kergemini leida võimalusi, et saavutada meie riikidele suurem kaitse väiksemate kuludega,“ lausub Eesti kaitseminister. Reinsalu hinnangul oleks ühishanked väga hea näide targast kaitsekoostööst, nagu on Eesti ja Rootsi vahel sõlmitud ühishangete raamlepe, mille raames on ühiselt hangitud kaitsevaelastele individuaalvarustust. Eesti ja Soome kaitseministrite kohtumisel puudutati ka Põhjala ja Balti riikide kaitsekoostöö tulevikku ja räägiti võimalustest vahetada küberkaitse alaseid kogemusi. Reinsalu andis Haglundile kutse külastada 2013.a. Eestit.

Mälestused

Algus ajalehe Oma Maa k.a. (aprillikuu) numbris nr 148

Alfred Käärman - Võrumaa Teataja 20.01.1999: *Tolleaegsete külaelanike mälestustest: „Tuvikene Kristjan (Jaan) jooksis siit mööda kodu poole. Ka üks teine mees – Ottan Arnold – pääses põgenema. Keegi vaatama minna ei julgenud“. Tolleaegne karjapoiss meenu tab: „Oli jõulude paiku. Läksime Amanni Valdekoga teisel või kolmandal päeval vaatama. Väljas olnud laipadest tundsin ära Kuus Arnoldi Haki talust. Teda oli lohistatud 50 meetri kauguselt tagasi punkri juurde, vererada järel. Rebasa Kalju laip oli otse punkri ukse ees, tema kõrval poolpõlenud näoga laip. Väljaspool punkrit oli viis laipa, põlenud punkri sees oli näha kaks kuni kolm laipa. Rünna oli tulnud Laosaare poolt. Üldised andmed kinnitavad ründajate tulekust Sõmerpalu poolt, seega otse vastassuunast Palju on ununenud, palju on rahvas juurde pannud. Eks lugejal jääb ise otsustada tõe ja arvamusel vahel nii nagu tema näeb ja soovib.*

Punkri meeste elulood

Harald Keem – 17.12.1923 – 28.12.1945
Sündis Kurenurme metsavahi talus. Aasta pärast Haraldi sündi suri ta isa, kes oli metsavaht ja pere pidi vabastama metsavahi ametialu. Ema koos

väikeste lastega asus elama Vaabina mõisast eraldatud Pihlaku tallu, kus hetkel oli valmis ainult elumaja. Teised hooned tuli ehitada. 1943. aasta kevadel värvati Harald Saksa tööteenistusse, oli Velikie Luki ligidal kindlustustöödel, kust deserteerus. Põgenes sama aasta sügisel Soome. Astus Soome sõjaväkke ja saadeti luurajate koolitusele Staffani saarele. Värvati luuregruppi Hauka. Saadeti 1944.a. juulis Soome luurajana ja Eesti vastupanuliikumise sidemehena Eestisse. Saksa okupatsiooni lõpuni tegutses koos Viktor Lukuga Valgamaal Sangaste Mäekülas. Talvel 1944/45 tuli koos Viktor Lukuga Võrumaale, kus algul varjati end tuttavate juures taludes. Aprillis 1945 otsis julgeolek teadlikult Harald Keemi, olles teadlik tema Eestis viibimisest ja sellest, et ta on Soome luure agent ja saadetakse Eestisse. Kord aprillis, kui Harald ööbis kodus, tuli julgeolek haarangule. Harald pääses põgenema, arreteeriti Haraldi ema ja õde Anni. Ema lasti koju, kuid Anni jäeti vanglasse ja oli Võru vanglas üle aasta. Tavaliselt oli tollal tähtaegu uurimise lõpetamiseks pool aastat, kui selle ajaga valmis ei saadud, pidi uurija taotlema uurimise pikendust prokuröri. Anni Keemi suhtes ongi küsitav miks tema uurimist ei lõpetatud? Hoiti käe-jala juures Võrus, kuni üheksa kuud hiljem

hävitati Lükkä punker ja Harald Keem sai surma. Kui Agnes Eher viidi langenuid tuvastama, siis oli ikka ja jälle otsitud just Keemi surnukeha. Anni Keemile andis tribunal 1946. aasta suvel 10 aastat, mille ta ka ära istus. Varakevadel 1945.a. ehitas koos kaaslastega punkri Lükkä Luhasoole. Oli luuregrupi vanem. Kasutas hüüdnime ÄTT, oli ka 10. Rohelise Partisanide Pataljoni looja. Langes punkrisse visatud granaadi läbi esimesena. Matmiskoht teadmata.

Arnold Kuus – 1910-28.12.1945
Pärit Luhametsa külast, Haki talust. Lükkä punkrisse tuli suvel 1945.a. Varjas ennast Kaitseleidi olemise eest ja 1941. aasta suvel oli enne sakslaste saabumist üks kohaliku võimu ülevõtjaid. Maetud Rõuge Jaani-Peebu kalmistule.

(1941. suvel oli Sännas kaks päeva enne sakslaste tulekut võimu ülevõtmise organiseerija ja juht Kaitseleidu kohalik juht Edula Luhametsast. Kas Kuus osales Sännas? V.Kaska)
Tütre Aini jutu järgi olevat Arnold Kuusi süüdistatud 1941. aasta suvel kohaliku punase Piiri (tegelikult Pill, Lepistu algkooli juhataja, purupunase Pilli noorim poeg, oli hävituspataljonlane ja oli osalenud tsiviiliskite tapmisel ja hoonete põletamisel kui venelased

taganesid. 1941. langes vangi Peipsiäärses kotis ja mõisteti kohtu poolt surma ja otsus viidi täide 1941.a. sügisel.) hukkamisel osalemises Olevat ise tahtnud metsast välja tulla, aga ema oli keelanud, et varsti tuleb „valge laev“. Olevat siiski kevadel lubanud välja tulla.

Vambola Lukk – 09.12.1926 – 28.12.1945

Pärit Võru vallast Vagula külast Kundi talust. Lõpetas 1943. aastal Väimela Põllutöö kooli. Lükkä punkrisse tuli oktoobris 1945. Maetud Osula Prassipalu kalmistule.

Viktor Lukk – 25.10.1925 – 28.12.1945

Pärit Võru vallast Vagula külast Kundi talust. Lõpetas 1943. aasta kevadel Võru Gümnaasiumi alamastme. Oli saksa ajal koolis põrandaaluse organisatsiooni Sini-must-valge looja ja juht. Saksa mobilisatsiooni eest põgenes Soome. Astus 25.11.1943 Soome sõjaväe peastaabi luureosakonna Hauka gruppi. Läbis luurajate erikoolituse Staffani saarel. 1944.a. juulis saadeti Eestisse Soome luurajana ja Eesti vastupanuliikumise sidemehena. Kasutas hüüdnime JUMBO, hiljem KUSTA. Koos Harald Keemiga tegutses Saksa okupatsiooni lõpuni Sangastes Valgamaal. 1944./45. a. talve veetis kodukandis Võrumaal end varjates ja varakevadel

ehitas koos Keemiga Lükkä punkri. Oli 10. Rohelise Partisanide Pataljoni looja. Maetud Osula Prassipalu kalmistule.

Mihkel Lõhmus – 09.09.1895 – 28.12.1945

Pärit Sõmerpalu (varem Linnamäe) vallast Haava küla Matsi talust. Mobiliseeriti 1944. aastal saksa sõjaväkke. Arreteerimise kartusel hakkas end sama aasta sügisel varjama peamiselt oma kodu ümbruses. Tal oli punker kodutalu rehetare põranda all, kus varjas end koos Arnold Ottaniga. Lükkä punkrisse tuli päev või paar varem koos Arnold Ottaniga. Maetud oma kodutalu Matsi aeda. Praegu kasvab haul suur kuusk.

Henn Pihlapuu – 23.12.1928 – 28.12.1945

Pärit Orava vallast. Võru keskkooli õpilane. Kuulus Saksa okupatsiooni ajal Võru keskkoolis poollegaalselt ilmunud õpilastele „Unsere Wochenschau“ toimetusse. Toimetajaks oli Arved Leinbock, toimetusse kuulusid ka Kalju Liin, Henn Pihlapuu ja Elmut Laane. Toimetus ei olnud seotud saksa-aegse Sini-must-valgega. SMV oli tegelikult „Unsere Wochenschau“ ilmumise ajal oma tegevuse lõpetanud, sest tema asutaja Viktor Lukk oli koolist lahkunud ja oli juba Soomes. Oli 1945. aastal loodud Sini-must-valge asutajaliige.

Oktoobris 1945 peale isa arreteerimist hakkas end varjama ja ühines 10. RPP Lükkä punkriga. Matmiskoht teadmata. Rõuge Jaani-Peebu kalmistul perekonna hauaplatsi kiviil on tema nimi. Hüüdnimi oli UNDU.

Edgar Raudsepp – 28.04.1910–28.12.1945

Pärit Kasariitsa valla Meegomäe külast, põllumehe poeg. Õppis Jaani algkoolis, Võru Gümnaasiumis ja Võru Õpetajate Seminaris. Peale seminari teenis Eesti Kaitseväes. Töötas 1932. a Meremäe valla Tobrova algkoolis õpetajana ja alates 1934.a. juhatajana. 1941–1944 oli Võru linna 3. (Võrusoo) algkooli juhataja. Alates 1944. sügisest varjas end kusagil Rõuge kandis. Hüüdnimi oli MIKK. Käis iga nädal Lükkä punkris lendlehti paljundamas. Tema muretsetud oli üks punkris olev kirjutusmasin. Punkris oli ka raadiovastuvõtja. Oli peamine lendlehtede koostaja. Kuna ta oskas inglise keelt, siis sai ta lendlehtede jaoks materjali ingliskeelsete uudiste kuulamisest. Maetud Rõuge Jaani-Peebu kalmistule Tuvikeste hauaplatsile, punkrist eluga pääsenud Kristjan Tuvikese nime all. Taasvabanemisel sugulaste poolt pandud hauaplatsi perekonna matmisplatsile Võru kalmistul.

Järgneb

Kaitseleidu perekond

Kindlasti on selliseid perekondi Kaitseleidus mitmeid, võimalik, et mõnes malevas koguni mitu, aga see ongi iseloomulik Kaitseleidule, et neid on. Sakala malevas on üheks selliseks Suigusaarte pere. Vesteldes pereisa Elvoga hubases pereelamus, tuli välja, et ligemale 10 aastat tagasi olin ise tema Kaitseleitu kutsujaks, tõi seda ka kaitseleidlase Ruuben Rahumetsa vahendusel, kes tol ajal töötas koos Elvoga Viljandi haiglas. Meenus endalegi, et Kaitseleidu Peastaabist saadeti teade, et on võimalik saata malevast kaitseleidlasi-meedikuid Ameerika Ühendriikide poolt Paldiskis korraldatavale suurele meditsiiniõppusele. Ja sinna siis sobisidki doktor Rahumets ja parameedik Suigusaar. Kuna aga Elvo polnud veel Kaitseleidu liige, siis andis ta kohe avalduse ja see sai positiivse hinnangu. Tundsin Elvot ja tema isa ja ema juba mitmeid aastaid ajast, kui veel ise töötasin meditsiinisüsteemis. Edasi rääkis Elvo, et Kaitseleidus olemine on andnud talle palju huvitavat tegevust õppuste näol ja ta on sellega väga rahul.

Siis jätkub jutt Elvo poja Martiniga, kes õpib KVÜÖA Kõrgema sõjakooli III kursusel ja on seda tuleval kevadel lõpetamas. Martin alustas tubli ja ettevõtliku noorkotkana, olles tol hetkel ainus noorkotkas Valuoja põhikoolis. Ta meenutab, et see oli üks tema senise elu parimaid perioode üldse. Algul ei teadnud ta mitte midagi Noorte Kotkaste organisatsioonist ja kahtles, kas ta sinna üldse tahabki minna, aga kui esimene laager oli toimunud ja ta oli sealt pea paarkümmend

uut sõpra ja tuttavat leidnud, siis oli ta kindel, et läheb ka järgmisesse laagrisse. Ja sealt hakkas kõik edasi minema. Oliid head ja aktiivsed sõbrad teistest koolidest, kellega koos oli mõnus tegutseda. Nii käis ta kõigis laagrites, kuhu vähegi sai ja võttis osa ka teistest ettevõtmistest, mis rühmas koonduste ajal korraldati. Nagu noori poisse ikka huvitavad relvad ja sõjamängud aga ka tüdrukud ja kuna palju ettevõtmisi ja laagreid oli koos kodutütardega, siis oligi seal huvitav olla ja mõllata. „Ja kui sain kuusteist aastat vanaks astusin Kaitseleidu noorliikmeks. Siis olin sama-aegselt nii noorkotkas kui kaitseleidlane ja võtsin mõlemalt poolt maksimumi. Peale gümnaasiumi lõpetamist ei läinud ma kohe ajateenistusse vaid tegin aastase pausi ja uurisin võimalusi. Kutsealuste komisjoni läksin ise vabatahtlikult ja kuna seal küsiti, kunas ma ajateenistusse minna soovin, siis ütlesingi, et aasta pärast. Arvan, et ega ma sellega eriti midagi ei kaotanud. Kuna ma pöördusin komisjoni vabatahtlikult, siis sain ise valida aja ja teenistuskoha ja ma valisin selleks Tapal oleva pioneeripataljoni. Valida anti mulle Tallinna ja Tapa vahel. Olin kuulnud, et kui tahad niisama aega viita, siis mine Tallinnasse, aga kui tahad väljaõpet saada, siis mine Tapale pioneeripataljoni, nii ma selle valisingi. Väljaõpet oli huvitav ja pingeline, kõigepealt saime jalaväelase väljaõpet ja alles seejärel erialase pioneeriope. Koos minuga oli seal aega teenimas veel mitugi Viljandi poissi, üks nendest oli samuti endine noorkotkas. Peale sõ-

duri baaskursuse lõpetamist läksin noorem-allohviteride kursusele“ pajatas Martin. Edasi räägib ta, et varsti määrati ta juba rühmaülemaks ja saadeti aspirantide kursusele. Ta oli siis nooremseersandi auastmes ja reservi arvamisel oleks teda ülendatud lipnikuks, aga juhtus nii, et seadust muudeti ja sel aastal kui ta arvati reservi, seda võimalust enam ei rakendatud. Nii jäi tal ka seersandi auaste saamata. Kui juba juhi ametit oli peetud, otsustas Martin minna õppima ohvitseriks ja eeloleval kevadel peaks nooremseersandist saama nooremleitnant. „Pole paha,“ arvab Martin naeratahes. Veel pajatab ta, et ajateenistuse jooksul läbi tehtud aspirandi kursus andis üsnagi palju kogemusi, mida sõjakooli I kursusel sai edukalt ära kasutada. Eelnenuid rühmaülema amet oli samuti kasuks ja sõjakoolis ta selles osas midagi eriti juurde ei õppinudki vaid pigem tuletas meelde vanu teadmisi ja kogemusi. Kui küsisin, et kuidas nüüd tulevikus isaga alluvussuhted jäävad,

vastas isa läbi naeru, et kui leitnant käsu annab, siis peab kuulama. Martini tulevane teenistuskohat on küll logistika alal, aga kus täpsemalt, seda veel ei tea. Oma soov oleks saada Tallinnasse Kaitseväe Logistikakeskusesse. Tulevikus on tal kavas ka sõjakooli keskastme kursus läbi teha. Nüüd tuleb vestlusringi ka Elvo vanem tütar, naiskodukaitsja Janne. Ta liitus Naiskodukaitsesega 2010. aastal tuttava kutsel. Juba pisut enne NKK-ga liitumist oli Janne ka kodutütarde rühmajuhiks. Kuna tema tütre astusid onu Martini eeskuju järgides kodutütarde organisatsiooni, mis Valuoja põhikoolis moodustati, siis värvati ema sinna rühmajuhiks. Janne ei oskagi öelda, kumb organisatsioon teda rohkem köidab, kas tegevus noortega või naiskodukaitsjatega, üks täiendab teist. Naiskodukaitses on ta õppinud nii mõndaigi, mis noortele edasi anda. Lastega koos matkamas ja laagrites käia ja tegutseda on ka väga huvitav ja rõõmus tegevus. Naiskodukaitsjana

tegutseb Janne Sakala maleva NKK baasil moodustatud formeerimisüksuses. Ta ütleb, et see on tore seltskond. Naised on tõesti selles ametis olnud täpsed ja korrektsed ning nõudlikud nii eneste kui teiste vastu. Kuna mõne ameti puhul tuleb ka naiskodukaitsjatel relva kasutada, siis harjutatakse ka laskmist hoolega ja viimasel võistlusel jäi nii mõnigi mees oma tulemustes Jannele rõhkem alla. Seda rõhutab rohkem isa, sest Janne ise on tagasihoidlik. Nagu reklaamklippideski tavatsetakse öelda, aga see pole veel kõik. Juttu saame ajada ka kahe tubli kodutütrega. Janne tütre 13 aastane Anette ja 10 aastane Lisette on samuti pisut tagasihoidlikud, aga kinnitavad siiski, et kodutütarde on tore ja huvitav tegutseda. Seda enam, et rühmajuhiks on oma ema. Öed käivad küll erinevates koolides, kui on siiski ühes kodutütarde rühmas koos. Edasises vestluses tuleb jutuks noortepäevade suur vajadus kogu maakonnas ja ka see, et seda tööd tehakse oma vabast ajast, mida kulub küllaltki palju ning tasuks selle eest on vaid tegemise rõõm. Samas on see ühiskonnale väga tänuväärne tegevus. Kindlasti on peale õnnestunud matka või laagrit või mõnda muud ettevõtmist rühmajuhil endalgi hea meel, kui lapsed on rahul ja rõõmsad. Meeldivad ja toredad on ka kohtumised teiste rühmadega ja eriti laagrid, mida võiks olla enamgi. Samas on tänapäeval lapsedki üsna hõivatud kuna neile pakutakse huvitavaid tegevusi ka huviringides ja mujalgi. Lastel ei jätku enam

aega ja küllap see konkurents on üheks põhjuseks, miks osa lapsi ei vali teed kodutütarde või noorkotkaste rühmadesse. Ka arvuti kasutamine on ajalises mõttes muutunud probleemiks.

Seda meeldivat kohtumist Kaitseleidu perekonnaga pole võimalik täielikult edasi anda ilma pere keskse isikuta, kelleks on pereema Lilli, ainus „tsivilist“ perekonnas. Saame viimaks temagi ühiste jõududega oma koduste toimetuste juurest korras eemale, et kuulda, mida ta oma militaarsest perekonnast arvab. „Andku aga minna!“ on proua Lilli lühike ja selge vastus. Ta ütleb, et nagu vanasti öeldi, et kui laps ei nuta, siis on kõik korras. Veel mainib ta, et on oma sõjamängud juba kõik nooruses ära mänginud ja pealegi ei suutvat ta kuidagi käsku täita. Siiski omab proua Lilli ka iseseisvat kaitsevõimet, kuna on varasematel aegadel tegelenud judo treeningutega. Kokkuvõtteks mainib pereema, et tema elu ja kodu on väga turvaline ja ta toetab igati oma pere liikmete tegevusi Kaitseleidus. Ta leiab, et peale õppusi metsas tulevad nad tagasi hoopis teiste inimestena, kes on oma patareid uuesti energiat täis laadinud, rahulolevad ja rõõmsad. Ja lõpuks selgub seegi tõsiasi, et ka varem on selles perekonnas olnud kaitseleidlasi ja kodutütreid nii, et selline mõttelaad on juba geenides. Jõudu ja edu teile!

Perekond Suigusaarega käis vestlemas Rein Kikas

Viljandimaa jõutaristu meistrivõistlused võrkpallis

4. detsembril toimus Politsei- ja Piirivalveametis Lõuna Prefektuuri Viljandi jaoskonna spordisaalis, Piiri tänav 1, võrkpallivõistlus, milles osalesid Päästeameti kohalike töötajate, Politsei Viljandi jaoskonna ja KL Sakala Maleva staabi võistkonnad. Mängiti üldtuntud võrkpalli reeglite järgi, 6 mängijat platsil, kuid nii Politsei kui Kaitseliidu võistkonnas oli ka üks nais-terahvas. Kui Politseiga on Kaitseliit sellel alal võistelnud juba mitu aastat ning koos tehakse ka kaks korda nädalas treeninguid, siis Päästeamet võttis sellises võistluses osa esmakordselt. Seega võibki väga tinglikult öelda, et tegemist oli Viljandimaa jõustruktuuri e. moodsamalt – jõutaristu, meistrivõistlusega. Asjaolu, et kahes võistkonnas oli tugevama löögijõu saavutamiseks rakendatud ka tublid naisvõrkpallurid, teeb korraldajatele ainult au ja ei anna soolise võrdõiguslikkuse volinikule põhjust protesti esitamiseks. Peale pingeliste heitluste lõppemist selgus, et parimaks osutus seekord KL Sakala Maleva staabi võistkond, jättes II kohale Päästeameti võistkonna ning võõrustajad oma suures külaliskohas leppisid kolmanda

kohaga. Üldvõitjateks olid kindlasti spordivaim ja sõprusseholdjas. Küllap motiveeris kaitseliitlasi võitu noolima ka see asjaolu, et võiduauhinna – rändkarika – pani välja Sakala malev ja kuidas sa ikka oma vara teistele lahkelt jagad, olgu või sõbrad. Võib-olla ka pealik ei lubanud seda teha? Aga kuna tegemist on ikkagi rändava karikaga, siis on oodata, et juba järgmisel aastal tuleb seda suurem ja pingelisem heitlus selle auhinna pärast, sest tuleb ju täita ka see rändamise tingimuski. Et see polnud niisama pallitagu-mine, näitab seegi asjaolu, et kuigi sündmust laiemalt ei reklaamitud oli pealtvaatajaid ja kaasaelajaid saalis oma jagu ehkki see mõnes mõttes andis äraspidise tulemuse, kuna just Politsei võistkonnal oli fanaatilisi võrkpallisõpru saalis kõige rohkem. Siit siis mõtteainet võistkondade treeneritele, psühholoogidele ja manageridele uue treeningtsükli ja pallijate vaimse karastuse korraldamiseks. Võistlus oli aga küllaltki tuline, mis nõudis peale võistlust ka korralikku ihuharimist ja saunamõnusid ning Politsei poolt tarnitud suupistete pruukimist füüsilise energia taastamise eesmärgil. Muidugi ei tehtud

sed kõike vaikselt nurgas nohisedes vaid arutati kõva häälega juba järgmise aasta koostööd. Arvamusi oli, nagu meie üksmeelses ühiskonnas ikka, rohkem kui arvamuste avaldajaid. Eks järgmine aasta kindlasti näitab kuidas asjad kulgevad ja kui tihti taas palliplatsil kohtutakse. Oleneb see ehk ka sellest, kui suur on kellegi soov seda rändavat karikat enda valdusesse saada, kasvõi korra. Aga, et üks kord aastas selline võistlus korraldatakse, on kui aamen kirikus!

NKK Sakala Ringkonna instruktori, pr Piret Taimi, andmete alusel kirja pannud Rein Kikas

Mulgid tegid Lätis puhta töö

24. novembril 2012.a. toimus Lätis jõustruktuuride vahel laskevõistlus, kus osalesid Läti Zemessardze 27. pataljoni, politsei, piirivalve ja päästeameti võistkonnad. Väliskülalistena osalesid sellel võistlusel KL Sakala Maleva ja KL Valgamaa Maleva võistkonnad. Kokku oli tulejoonel 11 võistkonda. Võistluse korraldajaks oligi Läti Zemessardze 27. pataljon ja võistlus toimus Cesises ehk eestipäraselt Võnnus. Laskeharjutustel kasutati kohaliku üksuse relvastust milleks olid: snaipripüss SVD, automaadid AK-74 ja AK-4, püstolkuulipilduja M-45B ja püstol PM ehk „Makarov“. Laskevõistlus koosnes neljast erinevast koordineeritud laskeharjutusest kus selgitati välja ja autasustati iga harjutuse parimat võistkonda. Võistluspäeva lõpuks selgusid ka kolm parimat võistkonda üldarvestuses. Üldarvestuses noppiski sellel võistlusel üsna kindla esikoha KL Sakala Maleva võistkond koosseisus: võistkonna esindaja mjr Kalle Köhler, ltn Andrus Põldma, n-ltn Arli Okas, vbl Marko Melnits ja n-vbl Lauri Nälk. Teise koha saavutas Zemessardze 27. pataljoni võistkond ning väärrika kolmanda koha hõivasid jällegi lätlaste põhjanaabrid, seda siis Valgamaa maleva võistkonna näol. Kuna kõik võistkonnad kasutasid ühtesid ja samu laskekohtade asetatud relvi, muutis see võistluse tasavägiseks ja kõigile olid loodud võrdsed võimalused. Seetõttu, et lasti erinevatest laskekohtadest, loositi võistluse alguses laskekohad võist-

kondadele välja ja võistluse kulgedes määrasid kohtunike milline võistkond millises laskekohast harjutust jätkab. Nii ei jäänud võõra relva paremaks tundmaõppimiseks pea mingit võimalust. Harjutused, mis osalt tuli sooritada ka ajaliimi piires, olid huvitavaid ja mitmekesiselt välja mõeldud ja pakkusid palju elevust ja adrenaliini. Erinevalt laskeharjutuse läbiviimisest oli võistluse üldine korraldus suhteliselt nigel. Pika võistluspäeva jooksul ei pakkunud võõrustajad võistlejatele mingisugustki kehakinnitust ja kuum jook tee näol sai osaks vaid neile, kellel endil kruus kaasas oli. See ebameeldivus oleks olemata olnud kui kutsel oleks antud asjakohane viide toitlustamise kohta. Aga nagu uus vanasõna ütleb: tagantjärele tarkus on täppisteadus. Eks siis tuleb järgmisel korral sellise võimalusega arvestada ja ise vajalik teemoo kaasa võtta. Seda muidugi vaid juhul kui meid järgmine kord veel üldse kutsutakse. Nii öelda protokollil väliselt, aga vabale sõnaõigusele kohaselt, tuleb siiski raputada ka portsjon pipart võõrustajate katlasse. KL Sakala Maleva võistkond oli võistlusele kutsutud eelneval päeval ja nii me saabusimegi sõbralikku lõunavabariiki 23. novembri õhtul umbes kella 18 paiku. Soovisime õigeaegselt kohal olla, et võõrustajate esindaja ei peaks meie järgi ootama kuna arvasime, et õhtuks on mõeldud mingi tutvustav programm ja näiteks koosviibimine ühisel õhtusöögil.

Kohale jõudes helistas mjr Köhler kontaktisikule, kes varsti territooriumi hämarusest välja ilmus ja meid värvast sisse juhatas. Kui olime endid pääsles registreerinud, liikusime juhendaja kannul hoonesse, kus meid majutati. Selleks pakuti kasarmutuba, mis polnud midagi erilist, aga ei saa ka öelda, et see oleks olnud midagi ebainimlikku – tavaline kasarmutuba voodite ja kappidega. Peale toa kättejuhutamist hakkas võõrustaja end juba minekule seadma, kui ltn Okas küsis, et kuidas homme võistlus toimuma hakkab? Küsimus oli õigustatud, kuna kutses puudus igasugune teave nii laskeharjutuste kui ka relvade kohta. Võõrustaja selgitas meile võistluse korraldust, kasutades selleks mitut keelt ja ootuspärast head miimikat. Lõpuks oli kõigil ettekujutus toimuvast olemas ja mjr Köhler esitas küsimuse sama päeva õhtuse programmi kohta. Võõrustaja kohmetus ja

teatas, et õhtusööki pole ette nähtud ja hommikusöögiga on lood samad. Mingisugust koosviibimist ega tutvustust samuti ei mainitud ja enne kui võõrustaja oma teed läks, saime veel üle mokaotsa teavet, et Cesises kusagil ehk ikka midagi süüa saab. Nii läksimegi omal käel Cesisega tutvuma. Pika otsimise tulemusena leidsime sellise „tööraha söökla“, mis veel mõne hetke avatud oli ja otustasime seal õhtustada, mis tagantjärele öeldes ei olnud küll kõige parem otsus aga halvimatest valikutest parim. Hommikueinega oli lihtne, see jäi lihtsalt vahele, kuna nii vara ei olnud võimalik kusagilt midagi muretseda ja kuna ka võistluspäeval mingisugust toitlustamist ei toimunud, siis mõjus see kokkuvõttes ikka hästi. Kerge paastumine pidi tervisele hea olema. Paldies!

**L. Nälk
n-vbl, KL Sakala Maleva
instruktor**

Palju õnne!

Kaljo Lillevere	75
Sven Mühlberg	60
Toomas Perve	50
Indrek Pajumägi	25
Risto Räägel	25
Priit Saarela	25
Inger Stanko	25

OMA MAA

Tellimisnumber 00911

Toimetus	KL Sakala Malev Peetrimõisa 71024 Viljandimaa
Väljaandja	Kaitseliidu Sakala Malev pealik mjr Kalle Köhler, lauatel 717 9201, faks 717 9200, e-mail: oma.maa@mail.ee
Toimetajad	Rein Kikas 5331 3274, e-mail: rein.kikas@mail.ee Kerstin Käärik 522 1866, e-mail: kerstin.kaarik@mail.ee